

DE SCHEVENINGSCHÉ VISCHVROUW.

nder de genoegens, die de Hofstad oplevert, bekleedt de nabyheid van het dorpjen *Scheveningen* voor my een eerste plaats. Verbeeldt u de wandeling derwaart. Het ijdelgewoel der gefriseerde barbiers, gerokte notarisklerken, naaldbeheerschende Charitinnen en schaargebiedende Riketten ontweken, ademt gy ruimer in de buitenlucht. Weldra zijt gy op den Scheveningschen weg. Alles is groen rondom u; de zonnestrallen spelen haar dartel spel; de vogels fluiten; de bladeren lispelen; de frissche zeekoelte ademt u tegen.

Gy danst de lommerige laan af, en eensklaps ligt *Scheveningen* vóór u. Het is de aanminningheid zelf. Als een tweede Afrodite schijnt het zoo even uit de baren verrezen. Het ligt daar als een aangespoeld ko-

raalgewas, als een borduursel op den mantelzoom van den ouden Oceaan. Van uit de kleene woningen glimlacht de vrede u tegen. Gy zoudt er wel de eerste de beste in willen treden, om uw broodtjen met smakelijke scharren of verkwikkende garnalen en uw kop koffy te nuttigen. Doet het! bewaart het heerlijk zeegezicht by *Habrake* en de steedsche pracht van het badhuis voor een volgende reize, en treedt nu eerst een dier kleine tempels des vredes in; en ik durf u *à priori* verzekeren, dat gy by dit nederig maal hier, voor een oogenblik al uw *dindons* en uw *truffels* van daar ginder vergeten zult. Die ter helft betegelde muren, dat blaauw beschilderd vaatwerk op den lagen schoorsteenmantel, dat half voltooide vischnet in den hoek, dat houten scheepjen, dat met volle zeilen aan den zolder zweeft, die groote schanslooper aan dien spijker, alles brengt u reeds in de gewenschte stemming. En nu gy uw oogen slaat op dien glazen kast, waar de geribde kinkhoornen, de zilverglanzige schelpen, de geschubde meirminnen, de paarlemoerkleurige doosjens en de anderhalf duim groote visschertjens u als de Laren en Penaten aanlachen, nu bevindt gy u geheel in een tooverwereld en zijt gy voorbereid op de komst der vrouw des huizes. Zy heeft u gehoord: daar nadert zy, de nachtegaal van dit rozenbosch, de odalische van dezen harem; de Eva van dit Eden..... «Der schepping heerlijkheid, wat is zy dan de vrouw?»

Welnu, wat zegt gy? Dat mutsjen met die gouden spangen, dat u de bevalige wafelsylphiden van ons Noorden herinnert, dat blinkend geele lange jakjen met karmijne bloempjens, dat tot laag onder den boezem uitgesneden is, welke zich zedig in de plooiën van een donkerrooden katoenen doek verborgen houdt, die zwarte saaien boezelaar, staat het alles niet waarlijk schilderachtig? — Gy hebt echter juist geoordeeld: zy behoort tot de meer goeuden der gemeente. Maar, wàar wy ook onze oogen naar buiten op haar medezusters slaan, de stof harer kleederen moge ouder of nieuwer zijn, hun soort, hun snid vinden wy immer onveranderlijk by alle weder. Waar ook de Mode, die immer wisselende Proteus, den tooverstaf moge zwaaien, de nederige Scheveningers zijn boven haar kunstenaryen verheven. By die toch heeft ze sints eeuwen geen hoek in het eironde des groven stroohoeds, geen anderen plooi in de baaien rok, geen nieuwe figuur in de zilveren en gouden hoofdspangen, kunnen brengen. Allen blijven daar de voorvaderlijke kleederdracht, zeden en gewoonten met een waarlijk Penelopeesche trouw aankleven; want zy zouden eerder hun graf in de golven zoeken, dan dat zy van die allen zelfs één streep zouden afwijken. — ó Wie de Scheveningsche vischvrouwen in het

minste beledigen of verachten durve, ik werp hem ridderlijk de handschoe voor den voet. Waar toch, om nog even heur deugden aan te stippen, waar vindt gy «manlijker moed in een vrouwlijke borst,» dan by haar? Zijn zy niet de ware *ATLASSEN*, die de wereld (haar eigen wereld ten minsten) met fieren hoofde torschen? Waar vindt gy die kuischheid, waar die arbeidzaamheid? Zijn zy niet de Duiven der arke, die, na haar dagelijkschen vlucht, de vredeolijf mede te huis voeren? Kennen zy vrees of vermoedenis?... Ziet, terwijl haar echtgenoten de golven doorploegen, hun vaartuigjens vlot maken of onder eenig houten afschutsel, met de voeten in het zand, de belangen van hun klein gemeenebest verhandelen, nemen zy met onuitputtelijken ijver de belangen des huizes waar. By het krieken van den morgen verlaten zy heur schamel stroobed en kleeden de kinderen aan, die straks gedeeltelijk naar school gaan, gedeeltelijk tot moeders terugkomst *zoet bai mekaër* zullen blijven zitten, met de handtjens onder hun schorteldoekjen. Het bruine, roodgevoerde manteltjen (dat ons de Ridders van François I herinnert) wordt vastgehaakt; de driedubbele met 'smans vangst gevulde mande wordt op het hoofd gestapeld; en als een tweede schip der woestijn, stevent de vischvrouw stadwaart. Onafschrikbaar, onverwrikbaar schrijdt zy door zon en regen voort. In de stad gekomen, doorkruist zy alle straten, grachten en pleinen; en brengt daar al wat haar tooverkorf (een ware hoorne des overvloeds) bevatten moge, aan den man.

Eindelijk is by het vallen van den avond, gewoonlijk haar vracht verdwenen, en zy het einde harer *missie* genaderd: een gedeelte van den opbrengst der verkochte visch wordt aangewend tot het aanschaffen van levensmiddelen voor den volgenden dag. Nu wordt de plaats der verdwenen kabbeljaauwen *c. s.* ingenomen door een laag groenten, waaronder uien en peen een eersten rol spelen, overstrooid met kleine nederige zakjens. In die zakjens vindt gy peper, koffy en cichory; in die zakjens vindt gy (want helaas! geen roos zonder doornen: de Scheveningers hebben één zwak, één hartstocht: de snoepzucht!) vindt gy zoete koek, brokken, boerenteenen en kleingood; ja, in die zakjens vindt gy — de nieuwste poëzy: wel te verstaan, op de peperhuisjens, waarin de kruideniers deze waren wikkelden; maar dit blijft onder ons, want ik wil mijn confraters niet tegen my in 't harnas jagen.

Met dezen voorraad nu, wandelt zy huiswaart, even onvermoeid, even opgeruimd; want het verlangen naar de haren maakt die schoenen van vetleër tot vleugelen der liefde! — Soms echter heeft zy het door vlijt en spaarzaamheid zoo ver kunnen brengen, dat zy er *équipage* op na houdt: geen trotsche *ba-*

rouchette of ijdelen *char-à-bancs* met brieschende schimmels bespannen; neen! een nederigen houten kar, waar voor, naar gelang der huisselijke omstandigheden, een twéé-, drie- of viertal echte bulhonden, stevige zinnebeelden der trouw, in het gareel draven. Ik heb ze in deze meermalen, na welgelukten verkoop harer visschen, boven op de nu met levensmiddelen gevulde manden huiswaart zien rennen. Haar mantel golfde dan op den wind; een of twee opgeschoten knapen (heer oudste jongens, heer paadjens!) hielden in fikschen draf de higgende honden by, en ik verzoek u, het geen hyperbole te achten, wanneer ik u verzeker, dat ik dan meer edelen trots en fiere vreugde in haar blikken las, dan waarmede ooit Romeinsche Caesar op zijn met overwonnen koningen bespannen triumfkar op de juichende menigte heeft neêr geblikt! —

Vóór alles echter raad ik u aan, ze des zondags gade te slaan, wanneer zy *tirées à quatre épingles*, met klepperende groene muiltjens, hoog opgehaalden boezem, de armen gekruist of de handen bevallig op de beide heupen, langzaam daar heen wandelen; terwijl een bloeiend kroost, even eens uitgedoscht als zij zelven, met denzelfden tred, de zelfde houding, heer cortege uitmaakt,

« Waer zelfs een eerewacht van pluymighe staffieren

« Het hoofd by onder haelt! »

T. K.

DE NEDERLANDEN.

KARAKTERSCHETSEN, KLEEDERDRAGTEN, HOUDING EN VOORKOMEN

VAN VERSCHILLENDE STANDEN.

TWEE HONDERD TEEKENINGEN

VAN DE VOORNAAMSTE NEDERLANDSCHE KUNSTENAREN.

TEKST VAN DE BESTE SCHRIJVERS.

GRAVUREN

VAN DEN HEER HENRY BROWN.

OPGEDRAGEN

AAN HARE MAJESTEIT DE KONINGIN DER NEDERLANDEN.

's Gravenhage,

NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN SCHOONE KUNSTEN.

BESTUURDER J. J. VAN RYCKEVORSEL.

1841.